

- هو العليم -

عنوان:

موضع امیر المؤمنین علیه السلام در حمله به ایران

دکتر وحید باقر پور کاشانی

©SERATEHAGHI

بحث در ارتباط با موضع امیرالمؤمنین
 علیه‌السلام در ارتباط با حمله و یورش و
 فتوحات ایران هست.

در زمان عمر بن خطاب، سه یورش و فتح در
 ایران صورت گرفت:

اولین فتح، فتح قادسیه در شوال سال ۱۴
 هجری قمری بود؛

دومین فتح، فتح جلولاء در سال ۱۵ هجری
 قمری بود؛

و فتح آخر فتح نهاوند که اعراب آن را
 فتح‌الفتوح نامیدند، این در سال ۲۱ هجری
 قمری صورت گرفت.

اما موضع امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام در
 ارتباط با این فتوحات، خودداری کردن از شرکت
 و حمایت در ارتباط با این جنگ‌ها و فتوحات
 بود.

در این ارتباط بهترین تاریخ و قدیمی‌ترین
 تاریخی که در ارتباط با فتوحات هست، کتاب
 «فتوح البلدان» احمد بن یحیی بلاذری می‌باشد.
 جناب مسعودی که در سده‌ی ۴ هستند، در
 کتاب «مروج‌الذهب» جلد ۱ صفحه‌ی ۲۲،
 می‌نویسند که:

«فتوح البلدان بلاذری، کهن‌ترین و بهترین اثری
 است که در زمینه‌ی فتوحات مسلمانان نگاشته
 شده است.»

در این کتاب، صفحه‌ی ۲۵۶ به این صورت آورده شده که:

«عمر دربارهی همراهی در جنگ با ایرانیان به علی رضی‌الله‌عنه پیشنهاد رفتن کرد ولی وی خودداری نمود».

در همین ارتباط نیز جناب مسعودی در مروج‌الذهب خودش جلد ۲ صفحه‌ی ۳۰۹ و ۳۱۰ می‌نویسند که:

«عمر پس از آنکه دربارهی برگزیدن فرماندهی جنگ با ایران با عثمان رایزنی نمود، عثمان به وی گفت مردی را بفرست که در کار جنگ با تجربه و آگاه باشد. عمر گفت مثلاً چه کسی؟! عثمان گفت: علی بن ابی‌طالب. عمر گفت پس نزدش برو و با او در این باره گفتگو کن و ببین که آیا به این کار گرایش دارد یا خیر. پس عثمان به دیدن علی علیه‌السلام رفت و با او گفتگو کرد، ولی وی نپذیرفت و آن را خوش نداشت».

پس به وضوح استفاده می‌شود که وجود مقدس امیرالمؤمنین در هیچ جنگ و هیچ فتح و یورش نسبت به ایران شرکت نکردند و از شرکت در آن‌ها و حمایت، کراهت داشتند.

عسکری
سید مرتضی
الطوسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
بَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ
مِنْ طِينٍ

اما دلیل برخی راهنمایی‌های نظامی که توسط امیرالمؤمنین شد یا شماری از یاران حضرت که در این جنگ‌ها شرکت داشتند، کاملاً واضح هست به این جهت بود که جلوگیری بکنند از واکنش‌ها و پیامدهای ناشایست و ناگواری که در این جنگ ممکن بود توسط اعراب صورت بگیرد.

همچنین وقتی در تاریخ مراجعه بکنید، تدبیر بعضی از اصحاب امیرالمؤمنین بود که ضریب و درصد جنایت و ظلم‌ها را بسیار پایین آورد. پس علت این جریان این نبود که امیرالمؤمنین با این فتوحات موافقت داشتند! بلکه می‌خواستند مقداری از ضرر و آسیب‌های جدی‌ای که در ارتباط با این فتوحات هست، کاسته شود.

